

1139

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ATTITUDE OF FARMER ON AGRICULTURAL AND COOPERATIVE BANK

AT AMPHOR RANOD , CHANGWAT SONGKLA.

โดย

นายปรภากร โพธิกุล

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนากการเกษตร)

เมื่อวันที่ 4 เดือน ๖ พ.ศ. 2537

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 4.1.100.1.2537
(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 4.1.100.1.2537
(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 9.1.100.1.37
(อาจารย์ธรรมรัตน์ ฮางสูง)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] 10.1.100.37
(อาจารย์สนอง นิลเพชร)

ร.พ.
24410
2536

14344

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ATTITUDE OF FARMER ON AGRICULTURAL AND COOPERATIVE BANK
AT AMPHOR RANOD , CHANGWAT SONGKLA.

T096001

โดย

นายปรภากร โปธิกุล

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความร่วมมือแห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

ปพ.
๒/๕๕๑๓
๒๕๓๗

พ.ศ. ๒๕๓๗

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 36001
วันเดือนปี..... 1 JUN 2009

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ทศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

โดย : นายปรภากร โปธิกุล

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

..41.พศ./..๒537

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคม ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ ชกส. ตลอดจนปัญหาและความต้องการของสมาชิก ชกส. อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2536

กลุ่มตัวอย่างของการทำวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างสมาชิก ชกส. อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา แบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 101 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลจากการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษา นับถือศาสนาพุทธ มีอาชีพทำการเกษตร ซึ่งรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 44,455.19 บาทต่อปี และมีพื้นที่ที่ใช้ทำการเกษตรเป็นของตนเอง สมาชิกได้รับเงินกู้เฉลี่ย 20,971.17 บาทต่อปี โดยนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการผลิต ซึ่งส่วนใหญ่จะกู้เงินระยะสั้น ในลักษณะเงินสด ทั้งนี้จะใช้หลักทรัพย์เพื่อประกันเงินกู้สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับเงินกู้ทันฤดูกาลผลิต แต่ไม่เพียงพอในการดำเนินกิจการ ซึ่งจะแก้ไขโดยกู้ยืมจากแหล่งอื่น ๆ ในกรณีที่ชำระเงินกู้ไม่ทันจะแก้ไขโดยยืมญาติและเพื่อนฝูงกับ ชกส.

ทั้งนี้ปัญหาเนื่องจากฝนตกไม่ตามฤดูกาลทำให้ไร่นาเสียหาย ผลผลิตทางการเกษตรต่ำและสมาชิก
มีปัญหาในเรื่องการดำเนินงานกิจการทางด้านการผลิต ตลาด ตลอดจนราคาผลผลิต จำนวนวงเงินกู้
น้อยเกินไป การบริการยุ่งยาก เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ประกอบการน้อย และดอกเบี้ย
เงินกู้มีอัตราสูงมาก

จากการศึกษาครั้งนี้ขอเสนอแนะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้สูงขึ้นทั้งด้าน
บริการที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะเป็นส่วนที่จะช่วยเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสมาชิก
ต่อไป

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาแนะนำแนวทางมาตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้ง อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง และ อาจารย์ธรรมรัตน์ ช่างสูง ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข รวมถึงเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือทางด้านข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ที่คอยให้กำลังใจ จึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท่านสุดท้ายที่จะกล่าวถึงและเป็นผู้สร้างหลักให้แก่ชีวิตข้าพเจ้ามาตั้งแต่ต้น คือ บิดา-มารดาผู้ให้กำเนิดที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนในการศึกษามาตลอด ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ปราการ โพธิกุล

เมษายน 2537

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญตาราง	ก
สารบัญภาพ	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
นิยามศัพท์	3
ความหมายศัพท์ที่ใช้	4
ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
บทความทางวิชาการ	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	10
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	10
วิธีสุ่มตัวอย่าง	10
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	11
การวิเคราะห์ข้อมูล	12
ค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา	12

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	14
ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม	14
ข้อมูลทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ ชกส.	17
ข้อมูลการใช้สินเชื่อ และปัญหาตลอดจนความต้องการของเกษตรกร	24
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	33
สรุป	33
ข้อเสนอแนะ	35
เอกสารอ้างอิง	36
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	38
ภาคผนวก ข	44
ภาคผนวก ค	50

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
1. แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลของสมาชิก ชกส. อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา	11
2. แสดงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการพูด	18
3. แสดงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อท่าทางและการวางตัว	19
4. แสดงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการแต่งกาย	20
5. แสดงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อความสามารถในการใช้ความรู้ และการแก้ไขปัญหา	21
6. แสดงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อมนุษย์สัมพันธ์	22
7. แสดงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการติดตามผล	23
8. แสดงข้อมูลปริมาณเงินกู้ที่ได้รับในปี 2536	26
9. แสดงข้อมูลจุดประสงค์ในการกู้	27
10. แสดงข้อมูลประเภทเงินกู้	27
11. แสดงข้อมูลลักษณะการกู้	28
12. แสดงข้อมูลหลักประกันในการกู้	28
13. แสดงข้อมูลรูปแบบของการกู้	29
14. แสดงข้อมูลปัญหาการใช้สินเชื่อของสมาชิก ชกส.	30
15. แสดงข้อมูลความต้องการของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ ชกส.	32

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1. แสดงเส้นทางคมนาคมอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

43

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวเกษตรกรไทยส่วนใหญ่ มักมีปัญหาเรื่องความยากจน และยังมีปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัย และความรู้ก็ไม่มีเพียงพอที่จะปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น ซึ่งการที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้จำเป็นต้องพิจารณาสมาชิกทุกคนของครอบครัวเกษตรกรที่ให้นึกถึงภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบร่วมกันในด้านการประกอบอาชีพการเกษตร และยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพเกษตรนั้นก็คือ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และอื่น ๆ เพื่อที่จะทำให้ผลผลิตด้านเกษตรได้ผลดี เกษตรกรจำนวนมากที่ไม่มีเงินทุนที่ได้จากการออมจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากนายทุนทั้งในและนอกระบบ เพื่อใช้ในกิจกรรมการเกษตร ซึ่งมักต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นทางออกที่ดีของเกษตรกร ก็คือการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ซึ่งเป็นสถาบันทางการเงินที่ภาครัฐบาลควบคุมการดำเนินงานโดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม และส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร ซึ่งหน้าที่หลักของ ธกส. ได้แก่

1. ให้เงินกู้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร
2. จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการ
3. รับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป

สำหรับการปฏิบัติงานของธนาคารนั้น พนักงานของธนาคารจะชี้แจงให้เกษตรกรผู้สนใจจะกู้เงินกับธนาคารอื่นไปรวบรวมรายชื่อผู้สนใจต่อพนักงานสินเชื่อ และพนักงานสินเชื่อจะอธิบายระเบียบและวิธีการกู้เงินได้สละส่วนคุณสมบัติ และจัดทำคำขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของธนาคาร เมื่อเกษตรกรขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าแล้ว พนักงานสินเชื่อจะช่วยทำโครงการที่จะกู้เงินและเตรียมเอกสารต่าง ๆ ในการกู้รวมทั้งกำหนดรับเงินกู้ ณ สำนักงานของธนาคารในตัวจังหวัด เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งพนักงานสินเชื่อจะไปเยี่ยมเพื่อติดตามผลการใช้เงินกู้ของเกษตรกรว่าได้ผลเพียงใด พร้อมกับให้คำแนะนำ และรับทราบปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ทราบถึงการใช้นโยบายของเกษตรกรในการทำกิจกรรม

ทางการเกษตรได้อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น จึงสมควรจะต้องมีการศึกษาถึงลักษณะของการใช้เงินเพื่อตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้บริการของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานของพนักงาน ชกส. ในการวางแผนการใช้เงินเชื่อและติดตามผลเงินกู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรมากที่สุด ดังนั้นในการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เพื่อให้ทราบถึงอุปสรรคหรือข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขตลอดจนความต้องการของตัวเกษตรกร เพื่อจะปรับปรุงให้ได้ประโยชน์ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่ รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรครวมทั้งความต้องการของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติ ปัญหาและอุปสรรครวมทั้งความต้องการของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ข้อมูลที่ได้ศึกษาในครั้งนี้เป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้ดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในการที่จะกำหนดแนวทางวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม นักบริหารอาจใช้เป็นเครื่องประกอบในการพิจารณา

ตัดสินใจดำเนินงานในด้านการขยายและปรับปรุงการบริหารในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชนบท ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

นิยามศัพท์

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

สมาชิกเงินกู้ หมายถึง สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

วงเงินกู้ หมายถึง จำนวนเงินกู้สูงสุดที่ ธกส. กำหนดไว้ในแต่ละประเภท (สั้น, ปานกลาง และ ยาว) ที่สมาชิกอาจกู้ได้

เงินกู้ระยะสั้น หมายถึง เงินกู้เพื่อการผลิตเฉพาะฤดูกาลผลิต กำหนดชำระคืนไม่เกิน 1 ปี อย่างมากไม่เกิน 18 เดือน อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 12 บาทต่อปี

เงินกู้ระยะปานกลาง หมายถึง เงินกู้เพื่อปรับปรุงกิจการ ซื้อเครื่องทุ่นแรง กำหนดการใช้จ่ายคืนไม่เกิน 3 ปี โดยแต่ละปี ผ่อนเป็นงวดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาทต่อปี

เงินกู้ระยะยาว หมายถึง เงินที่กู้เพื่อปรับปรุงหรือขยายกิจการ กำหนดชำระคืนภายใน 5-15 ปี แต่ละปีต้องผ่อนเป็นงวด ๆ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาทต่อปี

การใช้สินเชื่ หมายถึง การใช้เงินกู้หรือเครดิตในกิจกรรมทางการเกษตร

สินเชื่อเพื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมและให้เครดิตแก่เกษตรกรโดยกำหนดให้ผู้รับสินเชื่อ คือ เกษตรกร

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกทางจิตใจของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร โดยอาจแสดงให้เห็นในลักษณะบวก เช่น สนใจ พอใจ สนับสนุน หรือลักษณะลบ เช่น ไม่สนใจ และขัดแย้ง

ระดับทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกทางจิตใจของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จะสังเกตและวัดได้จากความคิด ความรู้สึกของเกษตรกรที่สนองตอบต่อแบบสอบถามวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ในด้านการประเมินค่าทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กำหนดให้คะแนนคำถามข้อย่อย เป็น 5 ระดับ

ระดับ 5	(มากที่สุด)	คะแนนสำหรับระดับนี้เท่ากับ 5 คะแนน
ระดับ 4	(มาก)	คะแนนสำหรับระดับนี้เท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 3	(ปานกลาง)	คะแนนสำหรับระดับนี้เท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 2	(น้อย)	คะแนนสำหรับระดับนี้เท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 1	(น้อยที่สุด)	คะแนนสำหรับระดับนี้เท่ากับ 1 คะแนน

ความหมายศัพท์ที่ใช้

ระดับ 5 (มากที่สุด) หมายถึง พุคคิที่สุด ทำทางและการวางตัวคิที่สุด การแต่งกายคิที่สุด การใช้ความรู้และแก้ไขปัญหาคิที่สุด มนุษย์สัมพันธ์คิที่สุด การติดตามผลคิที่สุด

ระดับ 4 (มาก) หมายถึง พุคคิ ทำทางและการวางตัวคิ การแต่งกายคิ การใช้ความรู้และแก้ไขปัญหาคิ มนุษย์สัมพันธ์คิ การติดตามผลคิ

ระดับ 3 (ปานกลาง) หมายถึง พุคปานกลางทำทางและการวางตัวปานกลาง การใช้ความรู้และแก้ไขปัญหापานกลาง มนุษย์สัมพันธ์ปานกลาง การติดตามผลปานกลาง

ระดับ 2 (น้อย) หมายถึง พุคน้อย ทำทางและการวางตัวน้อย การใช้ความรู้และแก้ไขปัญหาน้อย มนุษย์สัมพันธ์น้อย การติดตามผลน้อย

ระดับ 1 (น้อยที่สุด) หมายถึง พุคน้อยที่สุด ทำทางและการวางตัวน้อยที่สุด การใช้ความรู้และการแก้ไขปัญหาน้อยที่สุด มนุษย์สัมพันธ์น้อยที่สุด การติดตามผลน้อยที่สุด

ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะสมาชิกชนาคารเพื่อเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2536

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสาร

การตรวจสอบเอกสาร

ประกอบด้วย 2 ส่วน

1. บทความทางวิชาการ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทความทางวิชาการ

ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ และสมคิด ทักษิณวิสุทธิ์ (2524:85) กล่าวว่า ในการผลิตทางการเกษตรนั้นเกษตรกรต้องการใช้เงินทุนเป็นอย่างมาก ลักษณะความต้องการนี้จะแตกต่างกันไปจากการผลิตด้านอื่น ๆ อยู่บ้าง โดยความต้องการเงินทุนเพื่อการเกษตรเกิดขึ้นเพราะเหตุผลที่สำคัญ ประการแรกคือ

ลักษณะรายได้และรายจ่ายของเกษตรกรการเกษตร เป็นการประกอบกิจการที่จะขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ ในแง่ของรายได้ของเกษตรกรจะเกิดขึ้นเป็นบางเดือนเท่านั้น อย่างไรก็ตามในเรื่องของรายจ่ายจะเกิดขึ้นสม่ำเสมอทุกเดือน เมื่อเป็นเช่นนั้น การขาดแคลนเงินสดสำหรับการใช้จ่ายด้านการผลิตและบริโภคก็จะเกิดขึ้น เกษตรกรก็ต้องกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายดังกล่าว

ประการที่สอง คือ ภัยธรรมชาติ การเกษตรขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศเป็นอย่างมาก หากปีใดแห้งแล้งหรือน้ำท่วม ก็จะเกิดผลเสียต่อการผลิตทางการเกษตรเป็นอย่างมาก ความต้องการกู้ยืมจึงเกิดขึ้น

และประการสุดท้ายคือ การลงทุนระยะยาว ซึ่งการลงทุนดังกล่าวต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก เกษตรกรจำเป็นจะต้องกู้ยืมเพื่อขยายการลงทุน

ประโชค ชุ่มพล (2525 : 271) กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้จะขอกู้ยืมเงินจาก ธกส.

ได้แก่

1. มีสัญชาติไทย
2. อายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. เป็นเกษตรกร
4. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในการเกษตรแล้วพอสมควร
5. มีถิ่นที่อยู่และประกอบอาชีพให้เกิดผลผลิตการเกษตรเพื่อขายในปีหนึ่ง ๆ

เป็นมูลค่าพอสมควร จะเป็นผู้มีที่ดินของตนเองหรือไม่ก็ตาม

6. เป็นผู้มี ความซื่อสัตย์สุจริต ชื่อเสียงดี ขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ และรู้จักประหยัด

7. ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือพึ่นเพื่อนไม่สามประกอบ
8. ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว

มังกร ชัยพันธุ์ (2527:51) กล่าวถึงปัญหาสินเชื่อการเกษตรอื่นเป็นพื้นฐานหรือ ปัญหาที่จะต้องประสบโดยทั่วไป การแก้ปัญหาพื้นฐานนี้ย่อมนำไปสู่การแก้ปัญหาปลีกย่อยต่อไปปัญหา ดังกล่าวพอจะจำแนก ได้แก่

1. ปัญหาการจัดสินเชื่อที่ดีให้แก่เกษตรกร
2. ปัญหาการจัดสินเชื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการของเกษตรกร
3. ปัญหาการจัดสินเชื่อให้เกษตรกรโดยมีต้นทุนต่ำ
4. ปัญหาที่จะให้เกษตรกรใช้สินเชื่อโดยมีประสิทธิภาพ และ
5. ปัญหาการจัดสินเชื่อให้เหมาะสมแก่เกษตรกรแต่ละคน

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2528:28) พุดถึงปัญหาทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรในประเทศไทย ซึ่งแบ่งเป็นดังนี้ ได้แก่

1. ปัญหาในเรื่องทั่วไป ได้แก่

- 1.1 การกระจายรายได้ยังไม่เป็นธรรม
- 1.2 อัตราการเกิดของพลเมืองในชนบทสูง
- 1.3 แรงงานในการเกษตรมากเกินไป
- 1.4 จำนวนฟาร์มเพิ่มขึ้นแต่เนื้อที่ฟาร์มลดลง
- 1.5 เกษตรกรมักจะไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร
- 1.6 การช่วยเหลือเกษตรกรยังมีน้อย
- 1.7 ขาดการวิจัยทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรอยู่อีกมาก

2. ปัญหาในเรื่องการผลิต ได้แก่

- 2.1 ธุรกิจในฟาร์มยังมีน้อย
- 2.2 แรงงานด้อยคุณภาพและทำงานไม่เต็มที่
- 2.3 อุปกรณ์การผลิตยังล้าสมัย
- 2.4 แหล่งข้อมูลในการผลิตยังมีไม่พอ
- 2.5 เกษตรกรถูกเอารัดเอาเปรียบในเรื่องเช่าที่ดิน
- 2.6 การผลิตยังต้องพึ่งธรรมชาติอยู่มาก
- 2.7 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและแนะนำการเกษตรยังมีไม่เพียงพอ
- 2.8 การใช้ทรัพยากรในฟาร์มยังมีไม่เต็มที่

3. ปัญหาเรื่องเครดิต ได้แก่

- 3.1 สถาบันเครดิตต่าง ๆ ยังมีไม่พอ
- 3.2 อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดแพงมาก
- 3.3 การกู้เงินใช้หลักทรัพย์สินค้ำประกันอยู่มาก
- 3.4 การกู้ของสถาบันเครดิตมักล่าช้าและมีพิธีตรองอยู่มาก
- 3.5 ปริมาณเงินกู้จากสถาบันการเงินมักไม่เพียงพอ
- 3.6 ระยะเวลากู้ค่อนข้างยาว

4. ปัญหาในเรื่องการตลาด ได้แก่
 - 4.1 การตลาดไม่รู้จะเป็นแนวเดียวกับการผลิต
 - 4.2 ระบบการตลาดทั่วไปไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ
 - 4.3 การช่วยเหลือเกษตรกรยังมีน้อย
 - 4.4 เกษตรกรยังสนใจเรื่องการตลาดน้อยเกินไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมอาชีวศึกษา (2524:16) ได้มีการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจผลผลิตของเกษตรกรทั่วประเทศ เฉลี่ยการลงทุนไปในฟาร์มของตนเพียง 21, 596 บาทต่อปีเท่านั้น ซึ่งการลงทุนจะเป็นทางด้านที่ดินและโรงเรือนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นฟาร์มทรัพย์สินถาวร คือประมาณร้อยละ 75.43 ของมูลค่าแห่งการลงทุนทั้งหมดแสดงว่าเงินลงทุนจำนวนมากต้องไปผูกพันอยู่กับทรัพย์สินถาวร จำนวนเงินที่เหลือสำหรับการลงทุนประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงมีค่อนข้างน้อย

สุกัญญา ดันชนวิวัฒน์ (2525:221) ได้ศึกษาการแบ่งประเภทของสินเชื่อ โดยแบ่งประเภทเงินกู้รายได้บังคับของ ชกส. ได้ดำเนินการให้กับประเภทต่าง ๆ แก่เกษตรกร คือ

1. สินเชื่อระยะสั้น เพื่อการผลิตเฉพาะฤดู กำหนดการชำระคืนไม่เกิน 1 ปี อย่างมากไม่เกิน 18 เดือน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาทต่อปี
2. สินเชื่อระยะปานกลาง เพื่อปรับปรุงกิจการก่อสร้างโรงเรือน กำหนดการชำระคืนไม่เกิน 3 ปี แต่ละปีผ่อนเป็นงวด ๆ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาทต่อปี
3. สินเชื่อระยะยาว เพื่อปรับปรุงกิจการซื้อที่ดิน เครื่องจักร กำหนดชำระคืนภายใน 5-15 ปี แต่ละปีผ่อนเป็นงวด ๆ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาทต่อปี

เอกราช หนุแก้ว (2525) ศึกษาความต้องการสินเชื่อของสมาชิก ชกส. อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าแหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเกษตรกรทั่วประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีส่วนช่วยให้ผลผลิตทางการเกษตรสูงขึ้น และจากการติดตามผลการใช้สินเชื่อ พอสรุปได้ว่าปี 2525 มีสมาชิกลูกค้า ชกส. ทั้งหมด 38,302 คน เพิ่มจากปี 2524 จำนวน 3,722 คน และปริมาณสินเชื่อที่ ชกส. ปล่อกให้ก็จำนวน 112 ล้านบาท เพิ่มจากปี 2524 ถึง 94 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าความต้องการสินเชื่อของสมาชิกมีมากขึ้น

สงุขุท แฉล้มวงศ์ (2526) ศึกษาความต้องการสินเชื่อเพื่อการผลิตของชาวนาอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่เฉลี่ยฟาร์มละ 3,044.44 ไร่ โดยกู้เงินส่วนใหญ่จะใช้เพื่อการผลิต และสรุปได้ว่าเมื่อเกษตรกรมีโอกาสกู้ยืมเพื่อทำรายได้ดีสุทธิของฟาร์มขึ้น

รัชนี้ ศรีวิวัฒน์ (2530) จากการศึกษาการเข้าร่วมโครงการจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกร ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ขอนแก่น สกลนคร และมหาสารคาม โดยสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรจำนวน 561 ราย จะเห็นว่าเกษตรกรนิยมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกกับ ชกส. เป็นจำนวนร้อยละ 57 หรือเป็นจำนวนมากกว่าถึง 2.3 ล้านตัน ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ ชกส. ตั้งเอาไว้คือ 2.7 ล้านตัน และเกษตรกรได้เงินจากการจำนำไปใช้จ่ายในครัวเรือนถึง 3,800 ล้านบาท เป็นการบรรเทาปัญหาที่มีอยู่ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

รัชนี้ ศรีวิวัฒน์ (2532) จากการศึกษาผลของการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการฝากเงินกับ ชกส. จากการสำรวจประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3,000 ราย พบว่าฝากเงินกับ ชกส. ร้อยละ 7 ในขณะที่ฝากเงินกับธนาคารอื่นร้อยละ 82.3 อย่างไรก็ตามพบว่าประชาชนต้องการฝากเงินกับ ชกส. ถึงร้อยละ 22 และยิ่งลั้งเลใจที่จะฝากเงินกับ ชกส. ร้อยละ 39 แสดงว่าโอกาสของ ชกส. ที่จะขยายบริการด้านการเงินฝากเพิ่มมากขึ้นอีกมาก

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (population) คือ สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง (sample)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา แบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 101 ราย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มขนาดตัวอย่างตำบล ร้อยละ 25 จากจำนวนตำบลทั้งหมด 16 ตำบล ซึ่งจะได้จำนวนตัวอย่าง 4 ตำบล

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างสมาชิก ชกส.อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 0.8

ซึ่งจะได้ขนาดตัวอย่าง (Sample size) ในขนาดตัวอย่างครั้งนี้ 101 ราย

จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Table) เพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนกลุ่มสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตัวอย่าง ที่จะดำเนินการสัมภาษณ์

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ชื่อตำบล	จำนวนสมาชิก ชกส. (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (0.8%) (คน)
1. ตำบลปากแตระ	2,905	23
2. ตำบลระโนด	3,547	29
3. ตำบลเกาะใหญ่	2,788	22
4. ตำบลตะเคียนชะ	3,348	27
	12,588	101

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบ
สัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์จะมีลักษณะเป็นคำถามเปิด
(Open Ended Question) ข้อมูลที่จะทำการเก็บรวบรวมในครั้งนี้ โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น
3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก
ชกส. อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
- ตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อ ชกส. อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
- ตอนที่ 3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสินเชื่อ ปัญหา ตลอดจนความต้องการ
ของสมาชิก ชกส. อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติในการคำนวณดังนี้

1. เป็นการคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)
2. เป็นการคำนวณหามัชฌิมเลขคณิต (Mean)
3. การคำนวณหาค่าพิสัย (Range)

ค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. สูตรที่ใช้ในการคำนวณร้อยละ (Percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{x}{N} \times 100$$

กำหนดให้ x = จำนวนตัวอย่างที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2. สูตรที่ใช้ในการหามัชฌิมเลขคณิต (Mean)

$$x = \frac{\sum_{i=1}^n xi}{N}$$

กำหนดให้ x = ค่าเฉลี่ย

xi = ผลรวมทั้งหมดของจำนวนสมาชิก

ชกส. ที่ตอบเหมือนกัน

N = จำนวนสมาชิก ชกส. ทั้งหมด

i = จำนวนตัวอย่างชุดที่ i โดยที่ i มีค่าเท่ากับ 1 ถึง n

3. สูตรคำนวณหาค่าพิสัย (Range)

$$\text{พิสัย} = \text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}$$

ระดับคะแนนเฉลี่ยที่นำมาแบ่งเฉลี่ยเป็นช่วง ๆ เพื่อพิจารณาปัญหาของเกษตรกร

คะแนน	1.00 - 1.80	แสดงว่ามีทัศนคติที่ตื้นเขินที่สุด
คะแนน	1.81 - 2.60	แสดงว่ามีทัศนคติที่ตื้นเขิน
คะแนน	2.61 - 3.40	แสดงว่ามีทัศนคติที่ปานกลาง
คะแนน	3.41 - 4.20	แสดงว่ามีทัศนคติที่ดี
คะแนน	4.21 - 5.00	แสดงว่ามีทัศนคติที่ดีมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม (ตารางภาคผนวก ข)

เพศ

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่คือร้อยละ 56.44 เป็นเพศชาย ที่เหลือคือเพศหญิงร้อยละ 43.56

อายุ

สมาชิกมีอายุเฉลี่ย 45.64 ปี อายุต่ำสุด 24 ปี อายุสูงสุด 64 ปีสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 32.76 มีอายุอยู่ในช่วง 51-59 ปี และอยู่ในช่วง 42-50, 33-41, 24-32 และ 60-68 ปี ร้อยละ 27.72, 26.73, 8.91 และ 3.96 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา

สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 95 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 4 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ 2 จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ศาสนา

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ

รายได้จากการทำนา

สมาชิกที่มีรายได้จากการทำนาเฉลี่ย 21,529.09 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 1,500 บาทต่อปี และรายได้สูงสุด 36,000 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 26.60 มีรายได้ในช่วง 15,302-22,202 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 24.47 มีรายได้ในช่วง 22,202-29,103 บาทต่อปี ร้อยละ 22.34 มีรายได้ในช่วง 8,401-15,301 กับ 29,104-36,004 บาทต่อปี และร้อยละ 4.26 มีรายได้ในช่วง 1,500-8,400 บาทต่อปี ตามลำดับ

รายได้จากการเลี้ยงสัตว์

สมาชิกที่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้เฉลี่ย 16,454.51 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 4,000 บาทต่อปี และรายได้สูงสุด 50,000 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 51.22 มีรายได้อยู่ในช่วง 13,201-22,401 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 34.51 มีรายได้อยู่ในช่วง 4,000-13,200 บาทต่อปี ร้อยละ 10.98 มีรายได้อยู่ในช่วง 22,402-31,602 บาทต่อปี ร้อยละ 2.44 มีรายได้อยู่ในช่วง 31,603-40,803 บาทต่อปี และร้อยละ 1.22 มีรายได้อยู่ในช่วง 40,804-50,004 บาทต่อปี ตามลำดับ

รายได้จากการเพาะเลี้ยงปลา

สมาชิกที่มีรายได้จากการเพาะเลี้ยงปลามีจำนวน 6 ราย รายได้เฉลี่ย 25,004.50 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี และรายได้สูงสุด 35,000 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 33.33 มีรายได้ในช่วง 19,002-23,003 กับ 27,006-31,007 บาทต่อปี รองลงมาคือร้อยละ 16.67 มีรายได้ในช่วง 15,000-19,001 กับ 31,008-35,009 บาทต่อปี

รายได้จากการทำการประมงเรือเล็ก

สมาชิกที่ทำการประมงเรือเล็กมีเพียง 1 ราย ซึ่งมีรายได้ 12,000 บาทต่อปี

รายได้จากการทำสวนยางพารา

สมาชิกที่มีรายได้จากการทำสวนยางพารามีจำนวน 8 ราย รายได้เฉลี่ย 19,651.69 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี และรายได้สูงสุด 40,000 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 25.00 มีรายได้ในช่วง 3,000-10,400, 10,401-17,801 และ 25,203-23,603 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 12.50 มีรายได้ในช่วง 17,802-25,202 และ 32,604-40,004 บาทต่อปี

รายได้จากการรับจ้างทั่วไป

สมาชิกมีรายได้จากการรับจ้างทั่วไป เฉลี่ย 12,875.36 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 500 บาทต่อปี และรายได้สูงสุด 30,000 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 36.23 มีรายได้อยู่ในช่วง 6,401-12,301 บาทต่อปี รองลงมาคือร้อยละ 24.64 มีรายได้ในช่วง 18,203-24,103 บาทต่อปี ร้อยละ 20.29 มีรายได้ในช่วง 500-6,400 บาทต่อปี ร้อยละ 13.04 มีรายได้ในช่วง 12,302-18,202 บาทต่อปี และร้อยละ 5.80 มีรายได้ในช่วง 24,104-30,003 บาทต่อปี ตามลำดับ

รวมรายได้ต่อครอบครัวทั้งหมดที่ได้จากการประกอบอาชีพของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

สมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพทั้งหมดในปี 2536 ดังนี้คือ รายได้จากการทำนา รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้จากการเพาะเลี้ยงปลา รายได้จากการทำการประมงเรือเล็ก รายได้จากการทำสวนยางพารา รายได้จากการรับจ้างทั่วไป ซึ่งมีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยจากการประกอบอาชีพครอบครัวละ 44,455.19 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 8,000 บาทต่อปี และรายได้สูงสุด 90,000 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 39.60 มีรายได้จากการประกอบอาชีพทั้งหมดอยู่ในช่วง 24,401-40,801 บาทต่อปี รองลงมาคือร้อยละ 38.61 มีรายได้ในช่วง 40,802-57,202 บาทต่อปี ส่วนร้อยละ 11.88 มีรายได้ในช่วง 57,203-73,603 บาทต่อปี และร้อยละ 4.95 มีรายได้ในช่วง 8,000-24,400 บาทต่อปี กับ 73,604-90,004 บาทต่อปี ตามลำดับ

การถือครองที่ดิน

สมาชิกร้อยละ 100 มีที่ดินเป็นของตนเอง รองลงมาคือร้อยละ 45.54 เข้าของคนอื่น ที่เหลือร้อยละ 6.93 ของญาติพี่น้อง

ตอนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ทัศนคติต่อการพูด

สมาชิกมีทัศนคติต่อการพูดของเจ้าหน้าที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 (ตารางที่ 2) ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดี เพราะเจ้าหน้าที่ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน

ทัศนคติต่อท่าทางและการวางตัว

สมาชิกมีทัศนคติต่อท่าทางและการวางตัวของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 (ตารางที่ 3) ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดี เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความเป็นมิตร มีความเชื่อมั่นไม่แสดงความลำเอียง มีความกระตือรือร้นในการทำงานและรับผิดชอบงานอย่างสม่ำเสมอ

ทัศนคติต่อการแต่งกาย

สมาชิกมีทัศนคติต่อการแต่งกายของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 (ตารางที่ 4) ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดี เหตุผลคือ เจ้าหน้าที่แต่งกายสุภาพ ทันสมัยเหมาะสมกับการทำงานและอายุ

ทัศนคติต่อความสามารถในการใช้ความรู้และแก้ไขปัญหา

สมาชิกมีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 (ตารางที่ 5) ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดี เหตุผลคือ เจ้าหน้าที่มีความรู้ในวิชาที่สอนจริง มีความสามารถในการถ่ายทอดแสดงว่าสาธิตได้ดี ตอบปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน

ทัศนคติต่อมนุษยสัมพันธ์

สมาชิกมีทัศนคติต่อมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 (ตารางที่ 6) ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติต่อมนุษยสัมพันธ์น้อย เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความสนใจต่อความเป็นอยู่และสุขภาพของสมาชิก ตลอดจนการให้กำลังใจในงานที่ทำน้อย

ทัศนคติต่อการติดตามผล

สมาชิกมีทัศนคติต่อการติดตามผลของเจ้าหน้าที่หลังการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 (ตารางที่ 7) ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติในเรื่องนี้น้อย เพราะเจ้าหน้าที่ภายหลังจากการให้บริการแล้วมีการติดตามเพื่อดูผลงานน้อยและเมื่อมีปัญหาทักบอานีพ เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือน้อย ตลอดจนการค้นคว้าหาวิธีแก้ไขปัญหาน้อยด้วย

ตารางที่ 2 **ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการพูด**

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่ใช้คำสุภาพ ให้เกียรติท่าน	12	88	1	-	-	4.11
2. เจ้าหน้าที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ในการพูด ไม่ใช้ศัพท์เทคนิค มากเกินไป	12	89	-	-	-	4.12
3. เจ้าหน้าที่ใช้ภาษาพูดเหมาะสม กับท้องถิ่น	12	89	-	-	-	4.12
4. เจ้าหน้าที่พูดชัดเจนทำให้ เกิดความเข้าใจง่าย	12	88	1	-	-	4.11
5. เจ้าหน้าที่ไม่พูดด้วยอารมณ์ โกรธในขณะที่ตอบคำถาม และบริการ	12	89	-	-	-	4.12
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						4.12

ตารางที่ 3 ทิศนคติของเกษตรกรที่มีต่อท่าทางและการวางตัว

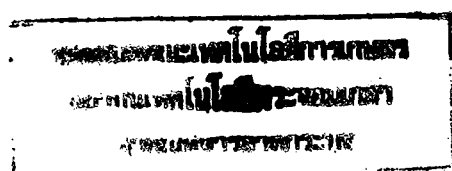
ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตร และเมตตาแก่ท่าน	12	89	-	-	-	4.12
2. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เชื่อมั่นใน ตนเองในการให้ความรู้	11	87	3	-	-	4.08
3. เจ้าหน้าที่ไม่แสดงการลำเอียง ปฏิบัติต่อกันเสมอเหมือนสมาชิก คนอื่น ๆ	1	29	70	1	-	3.30
4. เจ้าหน้าที่มีความรับผิดชอบ ต่องานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ	10	83	8	-	-	4.02
5. เจ้าหน้าที่วางตัวเป็นกันเอง ไม่วางอำนาจ	10	89	2	-	-	4.08
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						3.92

ตารางที่ 4 **ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการแต่งกาย**

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย	12	88	1	-	-	4.12
2. เจ้าหน้าที่แต่งกายทันสมัย	1	28	69	3	-	3.27
3. เจ้าหน้าที่แต่งกายเหมาะสม กับการทำงาน	11	87	3	-	-	4.08
4. เจ้าหน้าที่แต่งกายเหมาะสม กับอายุ	11	83	7	-	-	4.03
5. เจ้าหน้าที่แต่งกายสะอาด	11	89	1	-	-	4.10
6. เจ้าหน้าที่ใช้เครื่องประดับ เหมาะสมในการทำงาน	1	21	67	12	-	3.12
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						3.08

ตารางที่ 5 ทิศนคติของเกษตรกรที่มีต่อความสามารถในการใช้ความรู้และการแก้ไขปัญหา

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่มีความรู้ในเนื้อหา เกี่ยวกับการเกษตรอย่างแท้	9	83	9	-	-	4.00
2. เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการ ตอบคำถามอย่างคล่องแคล่ว	8	84	9	-	-	3.99
3. เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการ บริการและอธิบายได้อย่างชัดเจน	9	84	8	-	-	4.01
4. เจ้าหน้าที่มีความคิดริเริ่ม รู้จัก คิดค้นแปลงสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์	1	11	50	39	-	2.74
5. เจ้าหน้าที่มีความสามารถแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที่	4	22	57	16	2	3.10
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						3.57

ตารางที่ 6 ทิศนคติของเกษตรกรที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่สนใจเกี่ยวกับสุขภาพ และความเป็นอยู่ของท่าน	-	-	11	75	15	1.96
2. เจ้าหน้าที่ให้โอกาสท่านปรึกษา ปัญหาต่าง ๆ และช่วยแก้ไข ปัญหา	-	-	13	81	7	2.06
3. เจ้าหน้าที่มีน้ำใจช่วยเหลือเมื่อ เดือดร้อน	-	-	12	84	5	2.07
4. เจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจ และสนับสนุนงานที่ท่านทำ	-	-	9	87	5	2.04
5. เจ้าหน้าที่ให้การยกย่อง ไม่ แสดงการดูถูกวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อถือ ของท่าน	5	79	17	-	-	3.88
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						2.40

ตารางที่ 7 **ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการติดตามผล**

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
1. ภายหลังจากให้บริการแล้ว เจ้าหน้าที่ติดตามเพื่อดูผลงาน มากน้อยเพียงใด	-	1	13	78	9	2.06
2. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในการ ประกอบอาชีพเจ้าหน้าที่ให้ความ ช่วยเหลือมากน้อยเพียงใด	-	1	8	83	9	2.01
3. ในกรณีที่เกิดปัญหาที่เจ้าหน้าที่ แก้ไขไม่ได้เจ้าหน้าที่สนใจค้นคว้า หาทางแก้ไขมากน้อยเพียงใด	-	2	4	86	9	1.99
4. เจ้าหน้าที่นำความรู้และวิชาการ ใหม่ ๆ มาเผยแพร่ให้ท่านมาก น้อยเพียงใด	-	1	18	79	3	2.17
5. เจ้าหน้าที่ให้การบริการเพียงพอ กับความต้องการมากน้อยเพียงใด	-	5	96	-	-	3.05
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						2.26

ตอนที่ 3 ข้อมูลการใช้สินเชื่อและปัญหาตลอดจนความต้องการของเกษตรกร

ปริมาณเงินกู้ที่ได้รับในปี 2536

สมาชิกได้รับเงินกู้เฉลี่ย 20,971.17 บาทต่อปี, ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี และปริมาณเงินกู้สูงสุดที่ได้รับ 50,000 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 45.54 ได้รับเงินกู้ อยู่ในช่วง 18,001-26,001 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 39.60 ได้รับเงินกู้ในช่วง 10,000-18,000 บาทต่อปี ส่วนร้อยละ 5.94 ได้รับเงินกู้ในช่วง 26,002-34,002 บาทต่อปี กับ 34,003-42,003 บาทต่อปี และร้อยละ 2.97 ได้รับเงินกู้ในช่วง 42,000-50,004 บาทต่อปี ตามลำดับ ซึ่งเงินกู้ที่ได้รับจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการของสมาชิกและหลักทรัพย์ที่ค้ำประกัน (ตารางที่ 8)

วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน

สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 41.58 มีวัตถุประสงค์ในการกู้เงินเพื่อใช้ในกิจกรรมทำนาข้าวมากที่สุด และใช้ในการทำการเลี้ยงโค เลี้ยงสุกร สร้างยุ้งฉาง โรงเรือน เลี้ยงปลา และทำสวนยางพารา ร้อยละ 29.70, 26.73, 1.98 และ 0.99 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

ประเภทเงินกู้

สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 66.34 กู้เงินในระยะสั้น รองลงมาร้อยละ 28.71 กู้เงินในระยะปานกลาง และร้อยละ 4.95 กู้เงินในระยะยาว (ตารางที่ 10)

ลักษณะการกู้เงิน

สมาชิกร้อยละ 94.06 จะกู้ในลักษณะเป็นรายบุคคล ที่เหลือร้อยละ 5.94 จะกู้ลักษณะการรวมกลุ่ม (ตารางที่ 11)

หลักประกันในการกู้เงิน

สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 94.06 ระบุว่าใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้เงิน ส่วนที่เหลือร้อยละ 5.94 ใช้กลุ่มค้ำประกัน (ตารางที่ 12)

รูปแบบของการกู้เงิน

สมาชิกจะกู้ในรูปแบบเงินสดทั้งหมด (ตารางที่ 13)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพอเพียงของเงินกู้

สมาชิกส่วนใหญ่คือร้อยละ 95.05 ระบุว่าเงินเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 4.95 ระบุว่าเงินไม่พอเพียง และได้แก้ไขโดยกู้ยืมจากเพื่อนบ้านร้อยละ 80 และร้อยละ 20 กู้ยืมจากญาติพี่น้อง (ตารางที่ 14)

ความเหมาะสมของการรับเงินกู้

สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 99.01 ระบุว่าได้รับเงินกู้ทันช่วงฤดูกาลผลิต ที่เหลือร้อยละ 0.99 ได้รับเงินกู้ไม่ทันช่วงฤดูกาลผลิต ซึ่งสามารถแก้ไขโดยกู้ยืมจากเพื่อนบ้านร้อยละ 95 และร้อยละ 5 กู้ยืมจากญาติพี่น้อง (ตารางที่ 14)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการชำระเงินกู้

สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 74.26 ระบุว่าไม่มีปัญหาในการชำระคืนเงินกู้ ซึ่งสามารถชำระเงินกู้ได้ทันกำหนด ที่เหลือร้อยละ 25.74 ระบุว่าไม่สามารถชำระเงินกู้ทันตามกำหนด ซึ่งแก้ไขโดยขีมิญาติ และผ่อนผัน ชกส. ร้อยละ 80.77 และ 19.23 ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ในการใช้สินเชื่อ

นอกเหนือไปจากปัญหาดังกล่าวมาในข้างต้นที่เกี่ยวกับการใช้สินเชื่อแล้ว มีสมาชิก ชกส. ได้ระบุปัญหาด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ปัญหาดอกเบี้ย จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 85.71 มีปัญหาเนื่องจากดอกเบี้ยสูงเกินไป
2. ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนวงเงินกู้ จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 28.57 มีปัญหาเนื่องจากวงเงินกู้ที่ได้รับน้อยเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับราคาหลักทรัพย์ที่นำไปวาง จึงไม่พอเพียงกับการนำไปใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ แล้วทำให้เกษตรกรลดการใช้บริการสินเชื่อของ ชกส. หันไปใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ แทนเพราะได้รับจำนวนวงเงินกู้สูงกว่า
3. ปัญหาด้านขั้นตอนการให้บริการ จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 62.86 มีปัญหาจากขั้นตอนในการให้บริการยุ่งยากและช้าเกินไป ทำให้เกษตรกรเกิดอาการเบื่อหน่ายไม่อยากใช้บริการ

4. ปัญหาด้านอาชีพ จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 80 มีปัญหาทางด้านการประกอบอาชีพที่ตนทำกิจกรรม แต่ไม่สามารถแก้ไขได้เพราะเกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องนั้นๆ ดีพอ จึงต้องการเจ้าหน้าที่ ชกส. เข้าไปแนะนำ (ตารางที่ 14)

ความต้องการของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ ชกส.

จากการศึกษาถึงความต้องการของสมาชิก ชกส. เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ ชกส. ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 75.25 มีความต้องการในเรื่องเผยแพร่ความรู้ด้านเกษตร เป็นที่ปรึกษา ด้านเกษตร เป็นผู้จัดบริการด้านการเกษตร เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและ จัดอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรที่ไปติดต่อ ส่วนที่เหลือร้อยละ 24.75 สมาชิก ชกส. ไม่แสดงความคิดเห็นว่าต้องการอะไร (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลปริมาณเงินกู้ที่ได้รับในปี 2536

ข้อมูล	จำนวน (N=101)	ร้อยละ
10,000 - 18,000	40	39.60
18,001 - 26,001	46	45.54
26,002 - 34,002	6	5.94
34,003 - 42,003	6	5.94
42,004 - 50,004	3	2.97
เงินกู้ต่ำสุด	10,000 บาท	
เงินกู้สูงสุด	50,000 บาท	
เงินกู้เฉลี่ย	20,971.17 บาท	

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลจุดประสงค์ในการกู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=101)	ร้อยละ
ทำนาข้าว	42	41.58
เลี้ยงโค	30	29.70
เลี้ยงสุกร	27	26.73
สร้างสิ่งฉาง	2	1.98
ทำสวนยางพารา	1	0.99
สร้างโรงเรือน	1	0.99
เลี้ยงปลา	1	0.96

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลประเภทเงินกู้

ข้อมูล	จำนวน (N=101)	ร้อยละ
ระยะสั้น	67	66.34
ระยะปานกลาง	29	28.71
ระยะยาว	5	4.95

ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลลักษณะการกู้

ข้อมูล	จำนวน (N=101)	ร้อยละ
กลุ่ม	6	5.94
ผู้เดียว	95	94.06

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลหลักประกันในการกู้

ข้อมูล	จำนวน (N=101)	ร้อยละ
หลักทรัพย์สิน	6	5.94
กลุ่มค่าประกัน	95	94.06

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลรูปแบบของการกู้เงิน

ข้อมูล	จำนวน (N=101)	ร้อยละ
เงินสด	101	100
สิ่งของ	-	-
เงินสดและสิ่งของ	-	-

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลปัญหาการใช้เงินเชื่อของสมาชิก ชกส. สาขาอำเภอระโนด
จังหวัดสงขลา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของเงินกู้ (N = 101)</u>		
เพียงพอ	96	95.05
ไม่เพียงพอ	5	4.95
<u>แนวทางแก้ไขเมื่อได้รับเงินกู้ไม่เพียงพอ (N =6)</u>		
กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ	-	-
เอกชน	-	-
ญาติพี่น้อง	1	16.67
เพื่อนบ้าน	5	83.33
<u>ความเหมาะสมในการรับเงินกู้ (N = 101)</u>		
ทันเวลา	100	99.01
ไม่ทันเวลา	1	0.99
<u>แนวทางแก้ไขในกรณีที่ได้รับเงินกู้ไม่ทันเวลา (N = 1)</u>		
ยืมญาติพี่น้อง	1	100
เอกชน	-	-
ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ	-	-

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการชำระเงินกู้</u> (N = 101)		
มี	26	25.74
ไม่มี	75	74.26
<u>แนวทางแก้ไขปัญหาการชำระเงินกู้</u> (N = 26)		
ผ่อนผัน ชกส.	5	19.23
สัญญาตีพิมพ์	21	80.77
<u>ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ในการใช้สินเชื่อ</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (N = 35)		
1. ดอกเบี้ยสูงเกินไป	30	85.71
2. ปัญหาเกี่ยวกับเงินกู้ที่ได้น้อยเกินไป	10	28.57
ไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจการต่าง ๆ		
3. ขั้นตอนในการดำเนินการยุ่งยาก	22	62.86
4. ต้องการคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่	28	80.00
ชกส. ด้านการประกอบอาชีพ		

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลความต้องการของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ ชกส.

ข้อมูล	จำนวน (N=101)	ร้อยละ
1. เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร	76	75.25
2. เป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตร	76	75.25
3. เป็นผู้จัดการบริการด้านการเกษตร	76	75.25
4. เป็นผู้ประสานงานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	76	75.25
5. จัดอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรที่ไปติดต่อ	76	75.25
6. ไม่แสดงความคิดเห็น	25	24.75

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการศึกษากิจกรรมของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เป็นการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 101 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ธกส.
2. เพื่อศึกษากิจกรรมของเกษตรกรที่มีต่อ ธกส.
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรครวมทั้งความต้องการของสมาชิก ธกส.

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

การศึกษากิจกรรมของเกษตรกรที่มีต่อ ธกส. สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พบสรุปได้ว่าสมาชิกร้อยละ 56.44 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-59 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา นับถือศาสนาพุทธ มีอาชีพทำการเกษตรซึ่งมีรายได้เฉลี่ยทั้งหมดจากการประกอบอาชีพครอบครัวละ 44,455.19 บาทต่อปี และส่วนใหญ่มีพื้นที่ที่ใช้เป็นการเกษตรเป็นของตนเอง

2. กิจกรรมของเกษตรกรที่มีต่อ ธกส.

การศึกษากิจกรรมของเกษตรกรที่มีต่อ ธกส. สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พบสรุปได้ว่า กิจกรรมต่อการพูดของเจ้าหน้าที่ ธกส. มีค่าเฉลี่ย 4.12 กิจกรรมต่อท่าทางและการวางตัวมีค่าเฉลี่ย 3.92 กิจกรรมต่อการแต่งกายมีค่าเฉลี่ย 3.8 กิจกรรมต่อความสามารถในการให้ความรู้และการแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ย 3.57 ซึ่งอยู่ในระบบทัศนคติที่ดี ส่วนกิจกรรมต่อมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ย 2.40 และกิจกรรมต่อการติดตามผลมีค่าเฉลี่ย 2.26 แสดงว่าเกษตรกรมีทัศนคติไม่ดีต่อเรื่องนี้

3. ลักษณะการใช้สินเชื่อและปัญหาตลอดจนความต้องการของเกษตรกร

จากการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ในปี 2536 สมาชิกได้รับเงินกู้เฉลี่ย 20,971.17 บาทต่อปี โดยนำเอาไปเพื่อปรับปรุงการผลิต สมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินในระยะสั้น ในรูปของเงินสด ทั้งนี้จะนำหลักทรัพย์เพื่อค้ำประกันเงินกู้

ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ สมาชิกส่วนใหญ่จะได้รับเงินกู้ทันในฤดูกาลผลิต แต่ระบุว่าไม่เพียงพอในการดำเนินกิจการ ซึ่งแก้ไขโดยยืมจากเพื่อนบ้านและญาติพี่น้อง ในกรณีที่ว่าเงินกู้ไม่ทันกำหนดสาเหตุเนื่องจากฝนตก น้ำท่วมทำให้ไร่นาเสียหาย สมาชิกจะแก้ไขโดยยืมญาติ และเพื่อนพ้องกับ ชกส.

ในส่วนของปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น คือ ปัญหาด้านขั้นตอนในการดำเนินงานยุ่งยาก สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ อัตราดอกเบี้ยสูงเกินไป เป็นการเพิ่มภาระหนี้สินให้สมาชิกเพิ่มขึ้น

ส่วนความต้องการของสมาชิกที่เกี่ยวกับ ชกส. ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 72.25 มีความต้องการในเรื่องต่างๆ เช่น เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร เป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตร เป็นผู้จัดบริการด้านการเกษตร เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรที่ไปติดต่อ และที่เหลือร้อยละ 24.75 ไม่ได้แสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษาพบว่าทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ ชกส. สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งผู้ทำการศึกษาได้เสนอแนะในการที่จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ด้านมนุษยสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ควรให้ความสนใจเกี่ยวกับสุขภาพและความเป็นอยู่ของสมาชิก ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนงานที่ทำ เพื่อให้สมาชิกมีกำลังใจในการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

2. ด้านการติดตามผล เจ้าหน้าที่ควรมีการติดตามผลหลังจากการให้บริการไปแล้วอย่างสม่ำเสมอ และคอยแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนนำเอาความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มาเผยแพร่ให้แก่สมาชิกได้รับทราบบ้างและติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านการส่งเสริมอาชีพ เจ้าหน้าที่ควรให้คำแนะนำส่งเสริมสมาชิกเกี่ยวกับทางด้านการผลิต ตลอดจนด้านการตลาด และราคาผลผลิตเพื่อยกระดับราคาผลผลิตให้สูงขึ้น

4. ขันตอน ควรลดขั้นตอนในการดำเนินการที่ยุ่งยาก เพื่อสะดวกในการใช้บริการของสมาชิก

5. ด้านจำนวนวงเงินกู้ ทาง ชกส. ควรเพิ่มจำนวนวงเงินกู้แต่ละช่วงให้สูงกว่าเดิมและควรเอารายได้อื่น ๆ นอกเหนือจากรายได้หลักมาพิจารณาและควรให้เงินกู้ที่เหมาะสมกับหลักทรัพย์ที่นำไปวาง

6. นอกจากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ทางด้านการตลาดและราคาผลผลิตเป็นเป้าหมายสำคัญในการประกอบอาชีพของเกษตรกร สมาชิกจึงควรตั้งกลุ่มกันเพื่อขายผลผลิต ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการโก่งราคาของพ่อค้าคนกลาง ทำให้เกษตรกรมีสิทธิในการเรียกร้องความยุติธรรมทางด้านราคาได้ และทาง ชกส. ควรติดตามผลการกู้เงินของสมาชิกว่าเงินที่กู้ไปใช้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ให้ไว้กับ ชกส. หรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่จะนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาชีวศึกษา. 2524. หลักเศรษฐศาสตร์เกษตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย.
- ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ และ สมคิด ทักษิณวิสุทธิ์. 2524. เศรษฐศาสตร์เกษตร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- นำชัย ทนุผล. 2530. การวางแผนและประเมินผลโครงการส่งเสริม. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ประโชค ชุ่มผล. 2525. สถาบันการเงิน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มังกร ชัยพันธุ์. 2527. สินเชื่อเกษตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สงอุท ขนั่มวงศ์. 2526. การวิเคราะห์ความต้องการสินเชื่อเพื่อการผลิตของชาวนาอำเภอโนนรมย์ จังหวัดชัยนาท พ.ศ.2524. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชนี ศรีวิธรัตน์. 2530. การศึกษาการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2529. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชนี ศรีวิธรัตน์. 2532. การศึกษาผลการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการฝากเงินกับ ธกส. อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร พ.ศ.2531. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุกัญญา ตัญจนวัฒน์. 2525. เศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

อุทิศ นาคสวัสดิ์. 2528. หลักเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.

เอกราช หนูแก้ว. 2525. ความต้องการสินเชื่อของสมาชิก ชกส. อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษ, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ภาคผนวก ก

สภาพทั่วไปของอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอระโนดมีเนื้อที่ประมาณ 880,538 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอหัวไทร, อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอสทิงพระ, กิ่งอำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ทะเลสาบสงขลา อำเภอควરขนุน จังหวัดพัทลุง

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่อำเภอระโนดส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบต่ำ เนื้อที่ส่วนมากเป็นผืนนา ด้านทิศตะวันตกติดต่อกับทะเลสาบสงขลา มีการทำนา เลี้ยงสัตว์ ด้านทิศตะวันออก ติดต่อกับทะเลหลวง เป็นเนินทราย เลียบฝั่งทะเลตลอดอำเภอ ที่ราบต่ำพื้นดินเป็นดินเหนียว เหมาะแก่การเกษตรและเลี้ยงสัตว์

การปกครอง

อำเภอระโนดแบ่งการปกครองเป็น 12 ตำบล 16 หมู่บ้าน คือ

1. ตำบลตะเคียนชะ	จำนวน 4 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน 874 ครัวเรือน
2. ตำบลบ้านใหม่	จำนวน 9 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน 1,036 ครัวเรือน
3. ตำบลคลองแดน	จำนวน 5 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน 3,683 ครัวเรือน
4. ตำบลท่าบอน	จำนวน 9 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน 1,324 ครัวเรือน
5. ตำบลบ้านขาว	จำนวน 6 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน 859 ครัวเรือน
6. ตำบลแดนสงวน	จำนวน 4 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน 805 ครัวเรือน
7. ตำบลบ่อตรุ	จำนวน 5 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน 2,132 ครัวเรือน

8. ตำบลบ่อขวาง	จำนวน 4 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	906 ครัวเรือน
9. ตำบลปากแตระ	จำนวน 6 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	876 ครัวเรือน
10. ตำบลวัดสน	จำนวน 4 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	1,312 ครัวเรือน
11. ตำบลระวะ	จำนวน 7 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	1,063 ครัวเรือน
12. ตำบลระโนด	จำนวน 7 หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	2,168 ครัวเรือน

เขตอำเภอมีสุขภาพภิบาล 2 แห่ง คือ

- ตำบลระโนด

- ตำบลบ่อตรูบางส่วน ตำบลวัดสนบางส่วน และตำบลระวะบางส่วน

สภาพเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของชาวระโนดมีรายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำนา ประมง การเลี้ยงสัตว์ และการค้าขาย

เศรษฐกิจของราษฎรอยู่ในฐานะปานกลาง รายได้เฉลี่ย 3,000 บาท/เดือน/คน

ประชาชนส่วนใหญ่ของอำเภอระโนดมีอาชีพทำการเกษตรกรรม คือทำนา

พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตระบบชลประทาน ผลผลิตที่ได้ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ

และโรคภัยตามธรรมชาติ

ส่วนการทำการประมงมีรายได้ดี แถบริมฝั่งทะเลติดต่อกับอ่าวไทย

ประเพณีและวัฒนธรรม

ชาวอำเภอระโนดมีประเพณีต่างๆ ไปเหมือนชาวไทยในภาคใต้ อุดมนิสัยของประชาชน รักความสงบ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ประเพณีและวัฒนธรรมมีการรักษาไว้อย่างดี ดังจะเห็นได้จากการจัดงานประเพณีต่าง ๆ เช่น

1. ประเพณีแห่พระแข่งเรือ
2. ประเพณีวันสารท
3. ประเพณีวันลอยกระทง

4. ประเพณีขึ้นปีใหม่
5. ประเพณีวันตรุษสงกรานต์
6. ประเพณีของดีเมืองระโนด
7. ประเพณีวันสำคัญทางพุทธศาสนา
 - วันมาฆบูชา
 - วันอาสาฬหบูชา
 - วันออกพรรษา
 - การถวายผ้าป่า
 - วันวิสาขบูชา
 - วันเข้าพรรษา
 - การถวายผ้ากฐิน

อาชีพ

1. อาชีพหลัก คือ การทำนา
2. อาชีพรอง คือ ทำการประมงรอบทะเลสาบสงขลาและอ่าวไทย
 - อื่น ๆ ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ ม้า สุกร เป็ด ไก่ และมีโรงอุตสาหกรรมในครัวเรือน ได้แก่ การทำอิฐ
 - โรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ โรงสีข้าว โรงงานอุตสาหกรรมท้องถิ่น โรงงานผลิตอาหารเลี้ยงกุ้ง
 - การค้าขาย จะมีในย่านชุมชนและหมู่บ้านใหญ่ ๆ

คมนาคม

1. ทางบก มีถนนสายระโนด - สงขลา และถนนสายระโนด - นครศรีธรรมราช มีรถประจำทาง รถยนต์เล็ก และรถแท็กซี่ นอกจากนี้ยังมีถนนลูกรังเข้าสู่ตำบลและหมู่บ้าน มีรถจักรยานยนต์รับจ้าง ยังมีปัญหาในการคมนาคมเข้าสู่หมู่บ้านและตำบลอีกมาก
2. ทางน้ำ มีลำคลองที่ติดต่อกับทะเลสาบสงขลา มีเรือหางยาวและเรือค่านรับส่งคนโดยสารตามลำน้ำไปยังจังหวัดพัทลุง

ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น	95,910	คน
ชาย	48,336	คน
หญิง	47,574	คน

การสาธารณสุข

โรงพยาบาลประจำอำเภอ	1	แห่ง
สถานีอนามัย	8	สถานี
สำนักงานผดุงครรภ์	1	สำนัก

ศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ของอำเภอระโนดประมาณร้อยละ 99 นับถือศาสนาพุทธ ที่เหลือ
ร้อยละ 1 นับถือศาสนาอิสลามและคริสต์

สถาบันทางศาสนา

วัด	45	แห่ง
มัสยิดอิสลาม	1	แห่ง

การศึกษา

1. โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มีโรงเรียน	45	โรง
ครู	473	คน

2. โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

มีโรงเรียน	4	โรง
ครู/อาจารย์	148	คน

3. โรงเรียนราษฎร์

มีโรงเรียน	2	โรง
ครู	27	คน

สถาบันการเงิน สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ธนาคารกรุงเทพ สาขาอำเภอรอนด	1	แห่ง
ธนาคารออมสิน สาขาอำเภอรอนด	1	แห่ง
ธนาคารทหารไทย สาขาอำเภอรอนด	1	แห่ง
ธนาคารเอเซีย สาขาอำเภอรอนด	1	แห่ง
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	1	แห่ง
สหกรณ์เพื่อการเกษตร	1	แห่ง
บริษัทไทยประกันชีวิต	1	แห่ง
กลุ่มเกษตรกร	1	กลุ่ม

ภาคผนวก ข

ตารางภาคผนวก ข ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u> (N=101)		
ชาย	57	56.44
หญิง	44	43.56
<u>อายุ</u> (ปี) (N=101)		
24 - 32	9	8.91
33 - 41	27	26.73
42 - 50	28	27.73
51 - 59	33	32.67
60 - 68	4	3.96
อายุต่ำสุด	24 ปี	
อายุสูงสุด	64 ปี	
อายุเฉลี่ย	45.64 ปี	

ตารางภาคผนวก ข (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระดับการศึกษา (N=101)</u>		
ระดับประถมศึกษา	95	94.06
ระดับชั้นมัธยมศึกษา	4	3.96
ระดับอุดมศึกษา	2	1.98
<u>ศาสนา (N=101)</u>		
พุทธ	101	100

ตารางภาคผนวก ๒ (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<u>รายได้จากการทำนา (บาทต่อปี) (N=94)</u>		
1,500 - 8,400	4	4.26
8,410 - 15,501	21	22.34
15,302 - 22,202	25	26.60
22,203 - 29,103	23	24.47
29,104 - 36,004	21	22.34
รายได้ต่ำสุด	1,500 บาท	
รายได้สูงสุด	36,000 บาท	
รายได้เฉลี่ย	21,529.09 บาท	

ตารางภาคผนวก ๗ (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<u>รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ (บาทต่อปี) (N=82)</u>		
4,000 - 13,200	28	34.15
13,201 - 22,401	42	51.22
22,402 - 31,602	9	10.98
31,603 - 40,803	2	2.44
40,804 - 50,004	1	1.22
รายได้ต่ำสุด	4,000 บาท	
รายได้สูงสุด	50,000 บาท	
รายได้เฉลี่ย	16,454.51 บาท	
<u>รายได้จากการเพาะเลี้ยงปลา (บาทต่อปี) (N=6)</u>		
15,000 - 19,001	1	16.67
19,002 - 23,003	2	33.33
23,004 - 27,005	-	-
27,000 - 31,007	2	33.33
31,008 - 35,009	1	16.67
รายได้ต่ำสุด	15,000 บาท	
รายได้สูงสุด	35,000 บาท	
รายได้เฉลี่ย	25,004.50 บาท	

ตารางภาคผนวก ๗ (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการทำสวนยางพารา (บาทต่อปี) (N=8)		
3,000 - 10,400	2	25.00
14,001 - 17,801	2	25.00
17,802 - 25,202	1	12.50
25,203 - 30,603	2	25.00
32,604 - 40,004	1	12.50
รายได้ต่ำสุด	3,000 บาท	
รายได้สูงสุด	40,000 บาท	
รายได้เฉลี่ย	19,651.69 บาท	
รายได้จากการรับจ้างทั่วไป (บาทต่อปี) (N=69)		
500 - 6,400	14	20.29
6,401 - 12,301	25	36.23
12,302 - 18,202	9	13.04
18,203 - 24,104	17	24.64
24,105 - 30,003	4	5.80
รายได้ต่ำสุด	500 บาท	
รายได้สูงสุด	30,000 บาท	
รายได้เฉลี่ย	12,857.36 บาท	

ตารางภาคผนวก ข. (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<u>รวมรายได้ทั้งหมดจากการประกอบอาชีพ (บาทต่อปี) (N=101)</u>		
8,000 - 24,400	5	4.95
24,401 - 40,801	40	39.60
40,802 - 57,202	39	38.81
57,203 - 73,603	12	11.88
73,604 - 90,004	5	4.95
รายได้ต่ำสุด	8,000 บาท	
รายได้สูงสุด	90,000 บาท	
รายได้เฉลี่ย	44,455.19 บาท	
<u>การถือครองที่ดิน (N=101)</u>		
ของตนเอง	101	100
เช่าของคนอื่น	46	45.54
ของญาติพี่น้อง	7	6.93
<u>หมายเหตุ</u> การถือครองที่ดินตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ที่สนใจของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอ
ระโนด จังหวัดสงขลา

ชื่อ.....นามสกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา.....

4. ศาสนา.....

5. รายได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

5.1 รายได้จากการทำนา รายได้.....บาท

5.2 รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รายได้.....บาท

5.3 รายได้จากการเพาะเลี้ยงปลา รายได้.....บาท

5.4 รายได้จากการทำการประมงเรือเล็ก รายได้.....บาท

5.5 รายได้จากการเลี้ยงกุ้ง รายได้.....บาท

5.6 รายได้จากการทำสวนยางพารา รายได้.....บาท

5.7 รายได้จากการรับจ้างทั่วไป รายได้.....บาท

6. รวบรวมรายได้ทั้งหมด.....บาท

7. การถือครองที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

7.1 ของตนเองไร่

7.2 เช่าไร่

7.3 ของญาติพี่น้องไร่

7.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....ไร่

ตอนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

ระดับทัศนคติ

	5	4	3	2	1
<p>ก. ทัศนคติต่อลักษณะการพูด</p> <p>1. เจ้าหน้าที่ใช้คำพูดสุภาพให้เกียรติท่าน</p> <p>2. เจ้าหน้าที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ในการพูด ไม่ใช่ศัพท์เทคนิคมากเกินไป</p> <p>3. เจ้าหน้าที่ใช้ภาษาพูดเหมาะกับท้องถิ่น</p> <p>4. เจ้าหน้าที่พูดชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจง่าย</p> <p>5. เจ้าหน้าที่ไม่พูดด้วยอารมณ์โกรธให้ขณะตอบคำถาม</p>					

ระดับทัศนคติ

	5	4	3	2	1
<p>ข. ทัศนคติต่อท่าทางและการวางตัว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าหน้าที่ที่ความเป็นมิตรและเมตตาแก่ท่าน 2. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชื่อมั่นในตนเองในการให้ความรู้ 3. เจ้าหน้าที่ที่ไม่แสดงการลำเอียงปฏิบัติต่อท่านเสมอเหมือนสมาชิกคนอื่น ๆ 4. เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน 5. เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ 6. เจ้าหน้าที่ที่วางตัวเป็นกันเองไม่วางอำนาจ 					
<p>ค. ทัศนคติต่อการแต่งกาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าหน้าที่ที่แต่งกายสุภาพเรียบร้อย 2. เจ้าหน้าที่ที่แต่งกายทันสมัย 3. เจ้าหน้าที่ที่แต่งกายเหมาะสมกับการทำงาน 4. เจ้าหน้าที่ที่แต่งกายเหมาะสมกับอายุ 5. เจ้าหน้าที่ที่แต่งกายสะอาด 6. เจ้าหน้าที่ที่ใช้เครื่องประดับเหมาะสมในการทำงาน 					

ระดับทัศนคติ

	5	4	3	2	1
<p>ง. ทัศนคติต่อความสามารถในการใช้ความรู้และแก้ไขปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าหน้าที่มีความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรอย่างแท้จริง 2. เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการบริการและอธิบายได้อย่างชัดเจน 3. เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการตอบคำถามอย่างคล่องแคล่ว 4. เจ้าหน้าที่มีความคิดริเริ่มรู้จักคิดค้นแปลงสิ่งที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ 					
<p>ฉ. ทัศนคติต่อมนุษย์สัมพันธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าหน้าที่สนใจเกี่ยวกับสุขภาพและความเป็นอยู่ของท่าน 2. เจ้าหน้าที่ให้โอกาสท่านปรึกษาปัญหาต่าง ๆ และช่วยแก้ไขปัญหา 3. เจ้าหน้าที่มีน้ำใจช่วยเหลือเมื่อเดือดร้อน 4. เจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจและสนับสนุนงานที่ท่านทำ 5. เจ้าหน้าที่ให้การยกย่อง ไม่แสดงการดูถูกวิพากษ์ประหม่อม และความเชื่อถือของท่าน 					

ระดับทัศนคติ

	5	4	3	2	1
<p>ข. ทัศนคติต่อการติดตามผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภายหลังจากการให้บริการแล้วเจ้าหน้าที่ติดตามเพื่อคุณผลงาน มากน้อยเพียงใด 2. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในการประกอบอาชีพเจ้าหน้าที่ให้ความ ช่วยเหลือมากน้อยเพียงใด 3. ในกรณีที่เกิดปัญหาเจ้าหน้าที่แก้ไขปัญหาไม่ได้ เจ้าหน้าที่ สนใจค้นคว้าหาทางแก้ไขมากน้อยเพียงใด 4. เจ้าหน้าที่นำความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มาเผยแพร่ให้ ท่านมากน้อยเพียงใด 5. เจ้าหน้าที่ให้การบริการน้อยเพียงพอกับความต้องการ มากน้อยเพียงใด 					

ตอนที่ 3 ข้อมูลการใช้สินเชื่อและปัญหาตลอดจนความต้องการของเกษตรกร

1. ในปี พ.ศ. 2536 ท่านได้รับเงินกู้ (จำนวนเงิน).....บาท
2. วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน.....
3. ท่านกู้เงินประเภทใด
 ระยะเวลาสั้น ระยะเวลาปานกลาง ระยะเวลายาว
4. ลักษณะการกู้
 ผู้เดียว เป็นกลุ่ม
5. หลักประกันในการกู้
 หลักทรัพย์ กลุ่มผู้ค้าประกัน
6. ท่านกู้มาในรูปใด
 เงินสด สิ่งของ
 ทั้งเงินสดและสิ่งของ
7. ท่านได้รับเงินกู้เพียงพอหรือไม่
 เพียงพอ ไม่เพียงพอ
8. ในกรณีได้รับเงินกู้ไม่เพียงพอ ท่านแก้ไขอย่างไร
 ธนาคารพาณิชย์ เอกชน
 ญาติ พี่น้อง กู้มาจากแหล่งอื่น ๆ ระบุ.....
9. ท่านได้รับเงินกู้ทันตามกำหนดการผลิตหรือไม่
 ทัน ไม่ทัน
10. ในกรณีไม่ทันท่านแก้ปัญหาอย่างไร
 ธนาคารพาณิชย์ ญาติ พี่น้อง
 เอกชน เพื่อนบ้าน
 กู้จากแหล่งอื่น ๆ ระบุ.....
11. ท่านมีปัญหาในการชำระคืนหรือไม่
 มี ไม่มี

12. ในกรณีท่านมีปัญหาการชำระคืน ท่านมีวิธีแก้ไขอย่างไร
- () ผ่อนผัน ชกส. () กู้จากแหล่งอื่น ๆ ระบุ.....
 - () ยืมจากญาติพี่น้อง
13. ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ในการใช้สินเชื่อ (นอกเหนือจากข้อ 1-12)
- 13.1
 - 13.2
 - 13.3
14. ท่านต้องการให้ ชกส. ทำหน้าที่ต่อไปหรือไม่

	ควร	ไม่ควร
14.1 เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร
14.2 เป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตร
14.3 เป็นผู้จัดการบริการด้านการเกษตร
14.4 เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
14.5 จัดอำนาจความสะดวกแก่เกษตรกร ที่ไปติดต่อ

